

A Magyar Nemzeti Bank H-PM-I-B-107/2022. számú határozata a Polgári Bank Zrt.-nél lefolytatott témavizsgálat intézkedések és bírság alkalmazásával történő lezárásáról

A **Polgári Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál** (székhelye: 4090 Polgár, Hősök útja 8.; cégjegyzékszám: 09-10-000511) (**Társaság**) hivatalból lefolytatott témavizsgálat megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (**MNB**) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozza:

I. Az MNB figyelmezteti a Társaságot, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége során mindenkor maradéktalanul feleljen meg a hatályos jogszabályi követelményeknek és ennek keretében biztosítsa a pénzmosás gyanús esetek bejelentési és tranzakció felfüggesztési gyakorlatában, hogy döntési folyamatait gyorsítja, valamint döntési folyamatait tegye hatékonyabbá annak érdekében, hogy intézkedéseivel hatékonyan támogassa a pénzügyi információs egység, azaz a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Iroda munkáját.

II. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2023. február 28. napjáig**

1. vizsgálja felül monitoring gyakorlatát, vezessen be olyan szűrési technikákat, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert, illetve azt támogató informatikai rendszert, amelyek mindenkor biztosítják a hatályos pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi rendelkezések által előírt, illetve a Társaság saját belső kockázatértékelése alapján pénzmosási szempontból kockázatot jelentő ügyfelei valamennyi szokatlan ügyletének szűrését, elemzését és értékelését, valamint a kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemző és értékelő folyamatának, időpontjának, a végrehajtott intézkedés eredményének és az az alapján hozott döntés utólagos rekonstruálhatóságát és a szükséges esetekben a bejelentések megtételét a pénzügyi információs egységnek;
2. vezessen be olyan intézkedéseket, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát annak érdekében, hogy a kockázatot jelentő ügyfelei valamennyi szokatlan ügyletének szűrése, elemzése és értékelése biztosított, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemzésének és értékelésének folyamata, időpontja és eredménye pedig utólagosan is rekonstruálható legyen, továbbá, hogy a Társaság szűrési biztosítsák, hogy a szükséges esetekben a Társaság megtegye a bejelentést a pénzügyi információs egységnek;
3. vizsgálja felül bejelentési gyakorlatát, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely mindenkor biztosítja a bejelentések, valamint ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez;
4. vezessen be olyan intézkedéseket a bejelentési, valamint az ismételt bejelentési kötelezettsége teljesítése érdekében, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
5. részesítse oktatásban a fiókjaiban dolgozó, a pénzmosás megelőzési feladatokban érintett dolgozóit, az oktatás kiemelten térjen ki a gyanúokok felismerésére, a követendő bejelentési gyakorlatra, valamint a felfüggesztés alkalmazásának lehetőségeire;
6. biztosítson elegendő erőforrást ahhoz, hogy a Társaság a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemzését és értékelését a jogszabályi határidőn belül, valamint szükség esetén a bejelentést haladéktalanul megtehesse;
7. vizsgálja felül a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlatát, és alakítson ki olyan belső szabályrendszert, illetve kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a mindenkor hatályos

pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is;

8. alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy a Társaság belső eljárásrendje teljeskörűen megfeleljen a jogszabályi előírásoknak;
9. biztosítsa az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetőségét;
10. alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – kockázatos ügyfelek és kockázatos ügyletek esetében – összevetésre kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található arckép az ügyfél képmásával;
11. alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél-átvilágítás során beszerzésre kerüljön minden olyan dokumentum, amely alapján a Társaság ügyfeleinek tényleges tulajdonosai megállapíthatóak;
12. vezessen be olyan intézkedéseket a tényleges tulajdonosok azonosítása érdekében, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
13. szüntesse meg a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényből (**Pmt.**) eredő kötelezettségek végrehajtásáért felelős, belső szabályzatban meghatározott vezető esetében feltárt összeférhetetlenséget, valamint biztosítsa, hogy a belső szabályzatban meghatározott vezető a Pmt. 63. § (5) bekezdése alapján meghatározott feladatain túlmenően kizárólag jogszabály-megfelelőségi, illetve biztonsági feladatokat lásson el.

III. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy belső ellenőrzése végezzen ellenőrzést 2023. április 30. napjáig arra vonatkozóan, hogy

1. a felülvizsgált monitoring gyakorlat, a bevezetett szűrési technikák, valamint a kialakított belső szabályrendszer, illetve az azt támogató informatikai rendszer biztosítják-e a hatályos pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi rendelkezések által előírt, illetve a Társaság saját belső kockázatértékelése alapján pénzmosási szempontból kockázatot jelentő ügyfelei valamennyi szokatlan ügyletének szűrését, elemzését és értékelését, valamint a kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemző és értékelő folyamatának, időpontjának, a végrehajtott intézkedés eredményének és az az alapján hozott döntés utólagos rekonstruálhatóságát és a szükséges esetekben a bejelentések megtételét a pénzügyi információs egységnek;
2. a bevezetett intézkedések javítják-e kontrollkörnyezete hatékonyságát annak érdekében, hogy a kockázatot jelentő ügyfelei valamennyi szokatlan ügyletének szűrése, elemzése és értékelése biztosított, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemzésének és értékelésének folyamata, időpontja és eredménye pedig utólagosan is rekonstruálható legyen, továbbá, hogy a Társaság szűrési biztosítsák, hogy a szükséges esetekben a Társaság megtegye a bejelentést a pénzügyi információs egységnek;
3. a felülvizsgált bejelentési gyakorlat, valamint a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény, körülmény felmerülése esetén a bejelentések, valamint ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez;
4. a bejelentési, valamint ismételt bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében bevezetett intézkedések javítják-e a Társaság kontrollkörnyezetének hatékonyságát;
5. a Társaság fiókjaiban dolgozó, a pénzmosás megelőzési feladatokban érintett dolgozói teljeskörűen részesültek-e az előírt oktatásban, az oktatási anyag tartalmazta-e valamennyi, a II. 4. pontban felsorolt, az MNB által elvárt témakört, valamint, hogy az érintett munkavállalók minden esetben – dokumentáltan – sikeres vizsgát tettek-e;

6. a rendelkezésre álló erőforrás elegendő-e ahhoz, hogy a Társaság a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet elemzését és értékelését a jogszabályi határidőn belül, valamint szükség esetén a bejelentést haladéktalanul megtehesse;
7. a felülvizsgált pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlat és a kialakított belső szabályrendszer, illetve kontrollkörnyezet biztosítja-e a hatályos pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is;
8. a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e, hogy a Társaság belső eljárásrendje teljeskörűen megfelel a jogszabályi előírásoknak;
9. a Társaság biztosította-e az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetőségét;
10. a kialakított belső szabályrendszer biztosítja-e, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – kockázatos ügyfelek és kockázatos ügyletek esetében – összevetésre kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található arckép az ügyfél képmásával;
11. a Társaság kialakított-e olyan belső szabályrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél-átvilágítás során beszerzésre kerüljön minden olyan dokumentum, amely alapján a Társaság ügyfeleinek tényleges tulajdonosai megállapíthatóak;
12. a tényleges tulajdonosok azonosítása érdekében bevezetett intézkedések javítják-e a Társaság kontrollkörnyezetének hatékonyságát;
13. a Társaság megszüntette-e a Pmt.-ből eredő kötelezettségek végrehajtásáért felelős, belső szabályzatban meghatározott vezető esetében feltárt összeférhetlenséget, valamint biztosította-e, hogy a belső szabályzatban meghatározott vezető a Pmt. 63. § (5) bekezdése alapján meghatározott feladatain túlmenően kizárólag jogszabály-megfelelőségi, illetve biztonsági feladatokat lásson el.

IV. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében kötelezi a Társaságot, hogy 2023. május 31. napjáig küldje meg az MNB részére a jelen határozat rendelkező részének II. pontjában foglaltak teljesítésének jelen határozat rendelkező részének III. pontja szerint elvégzett teljes körű ellenőrzését és a nevezett pontokban írt intézkedések megfelelő végrehajtását igazoló – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentéseket és az azok alapjául szolgáló dokumentumokat.

V. Az MNB a Társaságot

1. a jelen határozat indokolásának I. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 10.000.000 Ft, azaz tízmillió forint,
2. a jelen határozat indokolásának II. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 7.500.000 Ft, azaz hétmillió-ötszázézer forint,
3. a jelen határozat indokolásának III. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 3.750.000 Ft, azaz hárommillió-hétszázötvenezer forint,
4. a jelen határozat indokolásának IV. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 7.500.000 Ft, azaz hétmillió-ötszázézer forint,
5. a jelen határozat indokolásának V. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 4.500.000 Ft, azaz négymillió-ötszázézer forint,
6. a jelen határozat indokolásának VI. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 2.500.000 Ft, azaz kettőmillió-ötszázézer forint,
7. a jelen határozat indokolásának VII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 2.250.000 Ft, azaz kettőmillió-kettőszázötvenezer forint,
8. a jelen határozat indokolásának VIII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 1.250.000 Ft, azaz egymillió-kettőszázötvenezer forint,

9. a jelen határozat indokolásának IX. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 750.000 Ft, azaz hétszázötvenezer forint, mindösszesen **40.000.000 Ft, azaz negyvenmillió forint** összegű felügyeleti bírság megfizetésére kötelezi.

A Társaság köteles a jelen határozat rendelkező részét a honlapján közzétenni.

Az ellenőrzési eljárás során eljárási költség nem merült fel.

(...)

I n d o k o l á s

Az MNB a Társaság pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységével kapcsolatban az alábbi területeken tárt fel hiányosságot:

- I. **Az MNB hiányosságokat tárt fel a Társaságnál annak bejelentési gyakorlatával kapcsolatban. A szolgáltató pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettsége, hogy pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén haladéktalanul bejelentést tegyen a pénzügyi információs egység felé. Amennyiben a szolgáltató helytelen gyakorlatot alakít ki és emiatt a bejelentések haladéktalan megtétele elmarad vagy adott esetben a szolgáltató nem tesz ismételt bejelentést, illetve a szolgáltató esetlegesen egyáltalán nem tesz bejelentést, akkor az illetékes hatóság nem értesül megfelelő időben a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanús tranzakciókról, ezáltal veszélyeztetve a hatóság hatékony fellépését az ilyen esetekkel szemben. Fentiek miatt elengedhetetlen és ezért kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy a gyanús tranzakciót követően haladéktalanul tegyen bejelentést a szolgáltató.**
- II. **Az MNB hiányosságokat tárt fel a Társaságnál annak belső ellenőrző és információs rendszerének működtetésével kapcsolatban, ugyanis a Társaság által kialakított szűrési gyakorlat nem volt alkalmas arra, hogy a szokatlanság felismerését biztosítsa. A Társaság nem fordított különös figyelmet valamennyi szokatlan ügyletre és pénzügyi műveletre, valamint az üzleti kapcsolat folyamatosan figyelemmel kísérése során – ideértve az üzleti kapcsolat fennállása folyamán teljesített ügyletek elemzését is – nem tudta megállapítani, hogy az adott ügylet összhangban áll-e a Társaság az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésére álló adataival. A pénzmosási jogszabályi előírások alapján ugyanis a szolgáltató köteles az üzleti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kísérni – ideértve az üzleti kapcsolat fennállása folyamán teljesített ügyletek elemzését is – annak megállapítása érdekében, hogy az adott ügylet összhangban áll-e a szolgáltatónak az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésére álló adataival. A teljesített ügyletek elemzésének és értékelésének elvégzéséhez kiemelt érdek fűződik annak érdekében, hogy a szolgáltató a szükséges esetekben végre tudja hajtani az ügyféllel szemben a pénzmosás megelőzésével kapcsolatos intézkedéseket.**
- III. **A Társaság pénzeszköz forrására vonatkozó információk beszerzésének gyakorlata sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, holott a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése a szolgáltatók alapvető fontosságú kötelezettsége, hiszen ezen információk, dokumentumok hiányában nem lehet a szolgáltató abban a helyzetben, hogy képes legyen megfelelően megítélni a tranzakció, valamint az ügyfél pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatát. Kiemelt fontossággal bír, hogy a szolgáltató megfelelően mérje fel ügyfeleinek pénzmosási kockázatát, amelynek elengedhetetlen feltétele a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése, nem csak a jogszabályok által kötelező jelleggel meghatározott esetekben, hanem kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató minden magas kockázatúnak ítélt ügyfele esetében is.**

- IV. A Társaság szűrőrendszere vonatkozó belső eljárásrendje sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, holott a pénzmossási előírások meghatározzák, hogy a szűrőrendszer belső eljárásrendjének milyen feltételeknek kell megfelelnie. A szűrőrendszer belső eljárásrendjére vonatkozó jogszabályban előírt tartalmi követelményeknek való megfelelés kiemelt jelentőséggel bír, tekintettel arra, hogy a nem megfelelő szabályozás rossz gyakorlatot teremt a szolgáltató pénzmossás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységét illetően.
- V. Az MNB a Társaság ügyfél-átvilágítási gyakorlatában is hiányosságokat talált, ugyanis a Társaság az ügyfélkapcsolat létesítésénél, illetve az ügyfél újra átvilágítása során beszerzett, az ügyfelekről az okmánymásolatokon szereplő képmásokat az üzleti kapcsolat fennállása folyamán a nem számlahonos fiókokban teljesített ügyletek során a Vizsgált Időszakban nem vetette össze az ezen ügyletek végrehajtásánál bemutatott okiratokon szereplő képmásokkal. A Társaság ezen hibás gyakorlatával nem tudta megfelelően figyelemmel kísérni, hogy az adott ügylet összhangban áll-e a szolgáltatónak az ügyfélről a jogszabályok alapján rendelkezésére álló adataival és ez alapján szükség van-e az ügyféllel szemben további pénzmossás megelőzésével kapcsolatos intézkedések végrehajtására. A pénzmossási törvényben előírt okirat másolási kötelezettség célja nem szűkül le kizárólag az ügyfélkapcsolat létesítésénél történő személyazonosság igazoló ellenőrzés érdekében, amiből azt a következtetést lehet levonni, hogy az okirat másolatra az üzleti kapcsolat fennállása folyamán teljesített további ügyletek személyazonosság igazoló ellenőrzése során is szükség van. Amennyiben a szolgáltatók nem vetik össze a rendelkezésre álló okmánymásolatokat az ügyfél által bemutatott okmánnyal, nagyobb a kockázat arra, hogy fénykép-manipulált, vagy hamis azonosító okirattal hajtsanak végre visszaélést. Az ilyen visszaélések megakadályozásában jelentős szerepe van, ha az ügylet végrehajtásánál a korábbról rendelkezésre álló képmást ellenőrzési céllal a szolgáltató fel tudja használni.
- VI. A Társaság ügylet felfüggesztési gyakorlata sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak. Az ügylet szolgáltatók általi felfüggesztésének célja, hogy ideiglenes jelleggel az ügyletek végrehajtását mellőzzék azért, hogy így a bűncselekmény elkövetését megelőzzék, illetve megakadályozzák. Felfüggesztést a szolgáltatóknak abban az esetben kell alkalmaznia, amennyiben egy adott ügylettel kapcsolatban magasabb fokú bizonyossággal rendelkezik a bejelentés alapjául szolgáló adatról, tényről, körülményről, és ezért a pénzügyi információs egység azonnali intézkedését látja szükségesnek. Ebben az esetben a szolgáltatóknak azonnal fel kell függesztenie az ügylet teljesítését, és ezt követően haladéktalanul bejelentést kell tennie a pénzügyi információs egység felé.
- VII. Az MNB további hiányosságot talált a Társaság ügyfél-átvilágítási gyakorlatában, ugyanis az ügyfél-átvilágítás során nem szerezte be az ügyfél nyilatkozatát a tényleges tulajdonos személyéről, valamint nem végezte el az adatok ellenőrzését. A pénzmossás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenység kapcsán kiemelt jelentőségű, hogy a szolgáltatók egy üzleti kapcsolat fennállása során a lehető legteljesebb és naprakész információkkal rendelkezzenek az ügyfélről, hogy ezen információk birtokában a felmerülő kockázatokat pontosan és hatékonyan tudják kezelni.
- VIII. Az MNB hiányosságokat tapasztalt a Társaság Pmt. 63. § (5) bekezdés szerinti vezetőjével kapcsolatban is, tekintettel arra, hogy a Társaság belső szabályzatban meghatározott vezetője passzív üzletági feladatok irányításában is részt vesz, illetve a passzív üzletág területért is felelős. Ugyanakkor a pénzmossási törvény előírja, hogy a belső szabályzatában meghatározott vezető a Pmt. 63. § (5) bekezdése alapján meghatározott feladatain túlmenően kizárólag jogszabály-megfelelőségi, illetve biztonsági feladatokat láthat el. A Pmt. 63. § (5) bekezdés szerinti vezető kiemelt szereppel rendelkezik, mivel felelős a pénzmossás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésével kapcsolatos jogszabályokból eredő kötelezettségeknek való megfelelésért és végrehajtásáért a szolgáltató vonatkozásában. Erre tekintettel elengedhetetlen, hogy a szolgáltatók mindenkor a jogszabályokban meghatározottak szerint járjanak el ezen személyek kijelölése kapcsán, valamint a feladat- és felelőségi köre pontosan és a hatályos jogszabályoknak megfelelően kerüljön meghatározásra.

(...)

Budapest, 2022. október 26.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró

Vastag László s.k.,
Pénzügyi szervezetek prudenciális és
fogyasztóvédelmi felügyeletéért felelős
ügyvezető igazgató

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT